

Sygn. akt III AUa 563/12

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Pietkun
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica (spr.) SSA Irena Różańska-Dorosz
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku R. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

na skutek apelacji R. P.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 7 lutego 2012 r. sygn. akt V U 1434/11

**I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 8 czerwca 2011 r. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy R. P. prawo do emerytury poczynając od 23 marca 2011 r.,**

**II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 150 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Wnioskodawca R. P. w odwołaniu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 8 czerwca 2011 r., odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych domagał się jej zmiany w kierunku przyznania prawa do spornego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny: wnioskodawca R. P. ur. (...), ostatnio pracował zawodowo do 30.09.2000 r. w Firmie (...) w K.. Udowodnił ponad 32 lata i 6 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych, ukończył 60 lat w dniu 23.03.2011 r. ZUS uznał wnioskodawcy okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 9 lat 11 miesięcy i 27 dni. ZUS nie uznał wnioskodawcy Okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) K. od 18.05.1987 do 31.12.1998 r jako okresu pracy w warunkach szczególnych ze względu na niedostarczenie wymaganego świadectwa pracy w takich warunkach i podania stanowiska pracy niezgodnego z zarządzeniem właściwego resortowo ministra oraz nie wykazania dokładnych okresów wykonywania pracy na poszczególnych stanowiskach.

W toku postępowania dowodowego Sąd zwrócił się do (...) Urzędu Wojewódzkiego Archiwum Zakładowego skąd nadesłano akta osobowe wnioskodawcy R. P. z okresu jego pracy w Przedsiębiorstwie (...) w O. z lat 1977 -1987 r. Akta powyższe zawierały świadectwo pracy wnioskodawcy stwierdzające że w wymienionym okresie pracował on w Przedsiębiorstwie na stanowiskach: ostrzarz-ślusarz, ślusarz-spawacz - świadectwo pracy dotyczące pracy w warunkach szczególnych w okresie lat 1977 do 1987 na stanowisku ślusarz-spawacz lecz wystawione przez likwidatora zakładu. Z dokumentacji osobowej wynika, że w większości w/w okresie wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku ślusarz ewentualnie pod koniec tego okresu [od 1984r] jako ślusarz-spawacz. Powyższe dane potwierdzały także nieliczne zachowane angaże z tego okresu.

Sąd Okręgowy dopuścił także akta osobowe wnioskodawcy z (...) Przedsiębiorstwa (...) w K., dostarczone przez w/w Zakład. Powyższe akta były jednak niezwykle skromne pod względem zawartości, przedstawiały z istotnych dokumentów jedynie świadectwo pracy z którego wynikało że wnioskodawca w okresie od 10.03.1990r do 30.09.2000r pracował w w/w Przedsiębiorstwie na stanowisku: spawacza co jest pracą w warunkach szczególnych. Natomiast dołączone do tych akt świadectwo pracy w warunkach szczególnych potwierdzało ten zapis jak również nieliczne angaże zachowane w aktach. Jednakże angaże te dotyczyły tylko kilku lat z okresu 1990 do 1994 i z nich wynikało że wnioskodawca wykonywał pracę spawacza, zaś co do pozostałych lat dokumenty wskazywały że pracował na stanowiskach łączonych. Wobec niezadowolającego zdaniem organu rentowego stanu akt osobowych Sąd Okręgowy dopuścił na wniosek wnioskodawcy dowody z przesłuchania samego wnioskodawcy. Wnioskodawca R. P. na rozprawie w dniu 11.10.2011 r. zeznał o następująco: Nie pracował w okresie składania wniosku i wydania decyzji. Wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) SA w K.. Również pracował w (...) O. w okresie od 1977 do 1.04.1987 jako ślusarz spawacz co też ZUS zaliczył mu te prace w tym okresie. Akta z (...) nie wie gdzie się znajdują. Wnioskodawca na rozprawie w dniu 31.01.2012 r. słuchany uzupełniająco zeznał co następująco: w firmie (...) pracował jako ślusarz spawacz a później jako spawacz. Nie pamięta ile lat pracował jako spawacz. W firmie (...) był przez trzy lata monterem i spawaczem a następnie do 2000 r. tylko spawaczem. Zawsze był na etacie spawacza.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu wyrokiem z dnia 7 lutego 2012 r. oddalił odwołalnie R. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 8 czerwca 2011 roku.

W uzasadnieniu do wyroku Sąd Okręgowy wskazał, iż ustalał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę zarówno na podstawie dowodów przedłożonych przez wnioskodawcę do akt emerytalnych jak i z dowodów zaferowanych w postępowaniu sądowym, tj. z zeznań samego wnioskodawcy - o dowody ze świadków pełnomocnik wnioskodawcy nie występował. Dopuszczono też dowody z akt osobowych wnioskodawcy. Sąd Okręgowy podkreślił, iż dopuszczone akta osobowe nie spełniły oczekiwań co do dostarczenia Sądowi pełnego i wiarygodnego materiału dowodowego, który mógłby potwierdzić że w-ca istotnie legitymuje się okresem pracy co najmniej 15 lat na stanowisku pracy związanym z pracą w warunkach szczególnych. Akta z obu zakładów są dość skromne w okresie prezentowanych w nich dokumentów osobowych mogących zwłaszcza potwierdzić czas wykonywania prac na stanowiskach związanych z pracą w warunkach szczególnych Dotyczy to zwłaszcza akt osobowych wnioskodawcy z Przedsiębiorstwa (...) w O.. Co więcej akta te nie dostarczają żadnych wiarygodnych dowodów że wnioskodawca przepracował jakikolwiek okres w tym zakładzie na stanowisku pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze. Ponadto należy podkreślić że akta osobowe wnioskodawcy z drugiego z zakładów pracy a to: z Przedsiębiorstwa (...) w K., także nie dostarcza wiarygodnego materiału dowodowego co do faktu że wnioskodawca miał w spornym okresie 18.05.1987 r do

30.09.2000 r. wykonywać w w/w Przedsiębiorstwie prace na stanowiskach związanych z warunkami szczególnymi. Jeśli chodzi o wskazany okres Sąd Okręgowy mógłby uwzględnić jedynie okres zatrudnienia na stanowisku w warunkach szczególnych do 31.12.1998 r. Jednakże mimo istnienia w aktach dwóch świadectw pracy w tym jednego w warunkach szczególnych wskazujących na wykonywanie przez wnioskodawcę pracy spawacza w latach 1990 do 2000 wątpliwości Sądu Okręgowego wzbudziły pozostałe dokumenty zawarte w aktach osobowych. Ze stanu angaży dotyczących spornego okresu wynika że jedynie w latach 1990 do 1994 można potwierdzić wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w warunkach szczególnych a to na stanowisku spawacza. Co do pozostałego okresu wiele wskazuje że wnioskodawca wykonywał pracę na stanowiskach łączonych co nie daje podstawy do i przyjęcia że pracę w warunkach szczególnych wykonywał przez cały sporny okres stale i w pełnym wymiarze. Ponadto należy dodać że wobec ewidentnej słabości materiału dowodowego z dokumentów pełnomocnik wnioskodawcy nie przedstawił dowodów np. ze świadków, co pozwoliłoby być może zweryfikować te partie materiału dokumentacyjnego, których dotyczą wątpliwości. W przedmiotowej sytuacji Sąd Okręgowy był zmuszony uznać że wnioskodawca nie udowodnił w sposób prawnym wymagany że przepracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu naruszenie przepisów postępowania, a to: przepisu art. 233 § 1 pkt. 1 w związku z 328 § 2, poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego, polegającą na nieuwzględnieniu stażu pracy skarżącego w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...), pomimo uznania tego okresu za pracę w szczególnych warunkach przez organ rentowy, konsekwencją czego jest nie uzyskania przez skarżącego prawa do emerytury. Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania.

#### **Sąd Apelacyjny zważył:**

Apelacja wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego dokonana przez Sąd Okręgowy ocena faktyczna i prawna w niniejszej sprawie, nie zasługuje na akceptację.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia czy wnioskodawca spełnił przesłanki uprawniającego go do uzyskania emerytury w niższym wieku z uwagi na pracę w warunkach szczególnych.

Zgodnie z treścią przepisu art. 32 ust. 1. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004, Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Natomiast w myśl dyspozycji przepisu ust. 2 dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Jednocześnie w myśl przepisu ust. 4 wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Dyspozycja przepisu § 4 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) stanowi pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie z zapisem wykazu A działu V poz. 9 załącznika do w/w rozporządzenia za pracę w warunkach szczególnych należy uznać prace dekararskie.

Natomiast w myśl § 1 ust. 2 rozporządzenia właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i

nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

W rozumieniu powyższych przepisów zdaniem Sądu Apelacyjnego nie sposób podzielić stanowiska Sądu Okręgowego, iż wnioskodawca nie spełnił przesłanek uprawniających go do nabycia prawa do emerytury we wcześniejszym niż powszechny wiek emerytalnym. W szczególności uznać należy, iż wnioskodawca posiada wymagany prawem 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Zebrany w sprawie materiał dowodowy wykazał bowiem, iż wnioskodawca w spornych okresach wykonywał prace w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Sąd Okręgowy nieprawidłowo ustalił, iż praca wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w O. w latach 1977 - 1987 r. nie była pracą w warunkach szczególnych. Wskazać należy, iż słusznie zarzucił wnioskodawca w apelacji wskazany okres został uznany za okres pracy w warunkach szczególnych przez organ rentowy. Zarówno wnioskodawca, jak i pozwany organ rentowy nie kwestionowali w tym zakresie ustaleń organu rentowego. Tym samym Sąd Okręgowy nie miał podstaw do kwestionowania ustaleń Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczących uznania przez organ rentowy okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w O. jako okresu pracy w warunkach szczególnych. Wobec tego należy, zdaniem Sądu Apelacyjnego w tym zakresie uznać, iż wnioskodawca posiada 9 lat 11 miesięcy i 27 dni pracy w warunkach szczególnych z tytułu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w O..

Ponadto należy podkreślić że akta osobowe wnioskodawcy z drugiego z zakładów pracy a to: z Przedsiębiorstwa (...) w K., dostarcza wiarygodnego materiału dowodowego co do faktu że wnioskodawca miał po części w spornym okresie 18.05.1987 r do 30.09.2000 r. wykonywać w w/w Przedsiębiorstwie prace na stanowiskach związanych z warunkami szczególnymi. Jeśli chodzi o wskazany okres Sąd Okręgowy mógłby uwzględnić jedynie okres zatrudnienia na stanowisku w warunkach szczególnych do 31.12.1998 r. Jednakże mimo istnienia w aktach dwóch świadectw pracy w tym jednego w warunkach szczególnych wskazujących na wykonywanie przez wnioskodawcę pracy spawacza w latach 1990 do 2000 wątpliwości Sądu Okręgowego wzbudziły pozostałe dokumenty zawarte w aktach osobowych, ze stanu angaży dotyczących spornego okresu wynika bezsprzecznie, że jedynie w latach 1990 do 1994 można potwierdzić wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w warunkach szczególnych a to na stanowisku spawacza. Co do pozostałego okresu wiele wskazuje że wnioskodawca wykonywał pracę na stanowiskach łączonych co nie daje podstawy do przyjęcia że pracę w warunkach szczególnych wykonywał przez cały sporny okres stale i w pełnym wymiarze.

W tym więc zakresie Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu Okręgowego, iż wnioskodawca w okresie pracy w Przedsiębiorstwie (...) w K., w latach 1990 - 1994 pracował w warunkach szczególnych, albowiem wykonywał pracę spawacza. W tym zakresie ustalenia Sądu Okręgowego są prawidłowe i oparte na zgromadzonym materiale dowodowym w szczególności na świadectwach pracy oraz aktach osobowych wnioskodawcy, i dają w pełni podstawy do doliczenia tego okresu do uznanego wcześniej okresu pracy w warunkach szczególnych.

Wobec powyższego zdaniem Sądu Apelacyjnego uznać należy, iż wnioskodawca posiada co najmniej 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych. Tym samym wnioskodawca wypełnił wszystkie przesłanki uprawniające go do nabycia emerytury na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając powyższe na uwadze -Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od dnia 23 marca 2011 r.

Orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego Sąd wydał w oparciu o przepis art. 98 kpc. w z uwzględnieniem przepisów § 12 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz 1349 z późn zm.). Wnioskodawca w całości wygrał sprawę, a więc całość kosztów postępowania należało zasądzić na rzecz wnioskodawcy. Zgodnie z treścią § 12 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu stawki minimalne za prowadzenie spraw

w postępowaniu apelacyjnym wynoszą przed sądem apelacyjnym 75 % stawki minimalnej, a jeżeli w poprzedniej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny - 100 % stawki minimalnej, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł. Tym samym zasadnym jest zasądzenie wnioskodawcy kwoty 120 zł.

R.S.